

Sygn. akt. I ACa 528/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie Wydział I Cywilny w składzie:

<i>Przewodniczący</i>	<i>SSA Andrzej Palacz (spraw)</i>
<i>Sędziowie:</i>	<i>SA Marek Klimczak</i> <i>SA Dariusz Mazurek</i>
<i>Protokolant:</i>	<i>st. sekr. sądowy Aleksandra Szubert</i>

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2013 r. na rozprawie

sprawy z powództwa **A. R.**

przeciwko **Towarzystwu (...) S.A. w W. poprzednio (...) S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu

z dnia 19 września 2012 r., sygn. akt I C 200/11

I. **zmienia** zaskarżony wyrok w punkcie II w związku z punktem III, w punkcie IV i punkcie V w ten sposób, że:

1. **zasądza** od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. poprzednio (...) S.A. w W. na rzecz powódki A. R. kwotę 13.105,74 zł (trzyście tysięcy sto pięć 74/100) z ustawowymi odsetkami od dnia 15 marca 2011 r., a w pozostałej części powództwo **oddala**,

2. **nakazuje** ściągnąć od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. poprzednio (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu kwotę 656 zł (sześćset pięćdziesiąt sześć) tytułem opłaty od uwzględnionego roszczenia, od której powódka była zwolniona,

3. **odstępuje** od obciążania z zasądzonego roszczenia powódki A. R. opłatą sądową od oddalonego roszczenia, od której powódka była zwolniona,

4. **znosi** wzajemnie między stronami koszty procesu,

II. **oddala** apelację w pozostałym zakresie,

III. **znosi** wzajemni między stronami koszty postępowania apelacyjnego.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Tarnobrzegu, w sprawie z powództwa A. R. przeciwko Towarzystwu (...) S.A. w W. poprzednio (...) S.A. w W., wyrokiem z dnia 19.09.2012 r, sygn. akt I C 200/11 :

- I. umorzył postępowanie w części dotyczącej zapłaty kwoty 5532,43 zł,
- II. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 75.064 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 15.03.2011 r, do dnia zapłaty,
- III. oddalił powództwo w pozostałej części,
- IV. nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu kwotę 3754 zł tytułem opłaty od uwzględnionego roszczenia,
- V. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, a w pozostałym zakresie koszty procesu wzajemnie zniósł.

W wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Okręgowy ustalił, że budynek mieszkalny powódki wybudowany został w 1973 r. W 2001 r. był on zalany w wyniku powodzi i do 2009 r. był on sukcesywnie remontowany . Na ścianach zostały położone płyty gipsowo - kartonowe, obniżono sufit, wykonano szpachlowanie i malowanie , w czterech pomieszczeniach zostały położone płytki ceramiczne, a w kuchni płytki i podłoga. W pomieszczeniach na piętrze położono panele podłogowe , zamontowano nowe rurki miedziane, grzejniki i piec centralnego ogrzewania . Położono nowe parapety z tworzywa sztucznego i założono nowe okna plastikowe . Założono także nowe drzwi z odzwiami, zamontowano nowe schody na górę z drewna dębowego, wymieniono instalację elektryczną. Wymieniono część krokwi, na dachu położono nowa blachę. W garderobie i spiżarni zamontowano drewniane elementy . W wyniku powodzi w miesiąca maju i czerwcu 2010 r. doszło do dwukrotnego zalania domu wodą . Woda podeszła w budynku mieszkalnym niemal do sufitu. Wdał się grzyb, ściany zostały nadwyreżone .

Budynek garażowy (przyległy do domu) wybudowany został w 1997 r. i po powodzi w 2001 r. został wyremontowany (wymiana bramy garażowej, drzwi zewnętrznych i instalacji elektrycznej).

Stodoła (budynek gospodarczy) została wybudowana w 1969 r. i również po powodzi w 2001 r. została częściowo wyremontowana poprzez wymianę drzwi, okien i instalacji elektrycznej .

Ustalił Sąd Okręgowy także, że w postępowaniu szkodowym, rozliczając szkodę, pozwany nie zastosował własnego cennika , posłużył się natomiast - do wyliczenia wartości szkody -cennikami robocizny ludzkiej, materiałów i kosztów, pracy , sprzętu , opracowywanymi co kwartał przez Ośrodek Wdrożeń Ekonomiczno -Organizacyjnych Promocja Sp. z o.o nazywanymi (...). Opracowane zostały kosztorysy szczegółowe wykonania remontów poszczególnych budynków oparte o ceny średnie (...) i bezpośrednio o katalogi nakładów rzeczowych (KNR-y). Cenniki te uwzględniają specyfikę prac remontowych po powodzi . W postępowaniu szkodowym wartość szkody ustalił ubezpieczyciel metodą kosztorysu szczegółowego i przyjął , że szkoda wynosi w budynku mieszkalnym 45.306,92 zł , w garażu 10.635,96 zł, w stodole 9.154,11 zł.

Ustalił Sąd Okręgowy również , że suma ubezpieczenia dla budynku mieszkalnego wynosiła 120000 zł, dla budynku garażowego 10000 zł, dla stodoły 45000 zł, zaś wartość szkody przy zastosowaniu cennika Wydawnictwa (...) odnoście robót remontowych po klęskach żywiołowych i cen robót jednostkowych wynosi dla budynku mieszkalnego 63770 zł, dla budynku garażowego 23640 zł, dla stodoły 46230 zł - podzielił w tym zakresie opinię biegłego B. S. (1) (k. 328 - 336 i 377/2, 378), a nie podzielił opinii biegłego E. W. (k. 241 - 247, 272 - 277), który wyliczył wartość szkody na podstawie kosztorysu szczegółowego , odnośnie domu mieszkalnego na kwotę 49.731 zł, odnośnie garażu 10.652 zł, odnośnie stodoły 11.951 zł.

Analizując powyższe ustalenia faktyczne i mając na uwadze, że pozwany ubezpieczyciel wypłacił powódce przed dniem wyrokowania odszkodowanie : za budynek mieszkalny w wysokości 44243,31 zł, za budynek garażu 8696,49 zł, za

budynek stodoły 5636,57 zł , zasadnym jest roszczenie odszkodowawcze powódki co do kwoty 19526,69 zł za budynek mieszkalny , 1303,51 za budynek garażu, 39363,45 zł za budynek stodoły , a więc w łącznej kwocie 60.194 zł.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu wyroku przyznał, że w pkt. II wyroku omyłkowo zamiast kwoty 60194 zł zasądził kwotę 75.064zł, ta omyłka ma również wpływ na rozstrzygnięcie zawarte w pkt. IV wyroku .

Odsetki ustawowe od zasądzonej kwoty Sąd ustalił od dnia 15.03.2011 r, gdyż dopiero na miesiąc przed tą datą powódka złożyła ubezpieczycielowi posiadane faktury za roboty budowlane i materiały, co ostatecznie pozwoliło na zakończenie postępowania szkodowego .

W konsekwencji powyższych ustaleń i przyjętych poglądów Sąd Okręgowy orzekł jak w pkt. II wyroku na podstawie art. 805 § 1 i 2 kc.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 kpc .

Od powyższego wyroku w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt. II (częściowo) , w pkt. IV i V apelację wywiódł pozwany i zarzucając :

naruszenie prawa materialnego , a to art. 68 ust. 1 oraz ust. 4 w związku z art. 70 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych , poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, iż brzmienie w/w przepisów nie może być interpretowane jako prawo pomniejszenia szkody - w przypadku ubezpieczenia wg wartości rzeczywistej - o faktyczne zużycie techniczne budynków za okres od daty zawarcia umowy, a także dodatkowo (również) za okresy od daty zawarcia umowy do daty powstania szkody,

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 361 § 1 i 2 kc w związku z art. 824 § 1 kc poprzez przekroczenie zasady, iż odszkodowanie nie może przekraczać wysokości szkody pozostającej w adekwatnym związku przyczynowo - skutkowym ze szkodą polegające na przyjęciu jako podstawy ustalenia szkody wyliczeń wg szacunków przez zastosowanie metody uproszczonego wyliczenia wartości szkody pomimo, iż w toku postępowania ta sama szkoda została wyliczona przez biegłego sądowego z zastosowaniem daleko bardziej precyzyjnej metodą kosztorysu szczegółowego,

- naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie zasady rozkładu ciężaru dowodów i bezpodstawne przyjęcie , iż powód w toku procesu wykazał wysokość poniesionej szkody, tj. naruszenie w szczególności art. 6 kc w związku z art. 353 kc, art. 361 kc, art. 363 kc ,

- naruszenie prawa materialnego tj. art. 13 ust.3 ustawy z dnia 22.05.2003 r o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, a także art. 824 § 1 kc w związku z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych , UFG i PBUK tj. zasądzenie świadczenia odszkodowawczego w przypadku szkody przypadającej na budynek gospodarczy i budynek garażu powyżej umownej sumy ubezpieczenia,

- naruszenie prawa procesowego tj. art. 278 § 1 kpc poprzez przeprowadzenie przez Sąd dowodu z opinii biegłego, w której to opinii biegły poza oceną faktów w oparciu o wiadomości specjalne dokonał także wykładni przepisów prawa i na podstawie własnej interpretacji przepisów oparł wnioski końcowe wydanej opinii,

- naruszenie prawa procesowego tj. art. 233 § 1 kpc przez brak wszechstronnego rozważenia materiału procesowego zebranego w sprawie oraz naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów , przez przyjęcie jako właściwej do oceny wartości szkody opinii biegłego B. S. (1), a pominięcie w całości opinii biegłego B. W. , wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, tj. w zakresie pkt. II poprzez oddalenie powództwa co do kwoty 73.705,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 15.03.2011 r. , w zakresie pkt. IV i V przez oddalenie w całości powództwa przy

jednoczesnym zasądzeniu od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania , w tym kosztów zastępstwa procesowego, za obie instancje, według norm przepisanych.

Powódka wniosła o uwzględnienie apelacji do kwoty przewyższającej zasądzone roszczenie w kwocie 60194 zł , a w pozostałym zakresie oddalenie apelacji , a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych .

Sąd Apelacyjny rozpoznając apelację pozwanego zważył, co następuje :

Apelacja częściowo zasługuje na uwzględnienie .

Sumę ubezpieczenia , odrębnie dla każdego budynku, ustala ubezpieczający z zakładem ubezpieczeń , z tym, że suma ubezpieczenia może być liczona różnie , w tym i tak jak ustalono w przedmiotowej umowie ubezpieczenia (art. 70 ust. 1 i 2 pkt. 1 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - Dz. U nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) tj. rzeczywistej wartości tych budynków , przez którą rozumie się wartość w stanie nowym w dniu zawarcia umowy pomniejszoną o stopień zużycia budynków w gospodarstwie rolnym .

Wysokość szkody - odszkodowanie może być wypłacone jedynie do sumy ubezpieczenia - przy ubezpieczeniu obowiązkowym może być ustalana różnie, w tym w razie podjęcia odbudowy lub remontu budynku (budynków) na podstawie kosztorysu wystawionego przez podmiot dokonujący odbudowy lub remontu odzwierciedlający koszty związane z odbudową lub remontem , określone zgodnie z obowiązującymi w budownictwie zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych - przy uwzględnieniu dotychczasowych wymiarów, konstrukcji, materiałów i wyposażenia, a jeżeli suma ubezpieczenia została ustalona według wartości rzeczywistej, a tak było w niniejszej sprawie, uwzględnia się również faktyczne zużycie budynku od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody (art. 68 ust. 1 pkt. 2 ustawy).

Tak więc dokonując oszacowania szkody biegli mieli obowiązek stosowania metodologii szacowania szkody wynikającej z ustawowych zasad wynikających z ustawy, w szczególności z art. 68 ust. 1 pkt. 1 i 2 , 69 pkt. 1 i 2 , 70 ust. 1 - 4 .

Biegły B. S. swoją opinię, przy ustalaniu wysokości szkody , oparł o Biuletyn cen robót remontowych po klęskach żywiołowych (...) z III kwartału 2010 r. , a zatem ustalenie faktyczne Sądu Okręgowego o wysokości szkody na podstawie opinii tego biegłego, nie jest trafne . Miarodajną w tym zakresie , zgodną z kryteriami ustawowymi , jest opinia biegłego E. W., który wycenił szkodę w budynku mieszkalnym na kwotę 49.731 zł, w stodole na kwotę 11.951 zł, w garażu na kwotę 10.652 zł - wyliczając szkodę biegły uwzględnił również faktyczne zużycie budynków od dnia rozpoczęcia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń do dnia powstania szkody i Sąd Apelacyjny ustala, na podstawie tej opinii, wysokość szkody w budynkach powódki na łączną kwotę 72.334 zł.

Mając powyższe ustalenie na uwadze , a także , że wysokość odszkodowania nie może przekraczać sumy ubezpieczenia danego budynku , roszczenie powódki o odszkodowanie jest zasadne :

- do kwoty 5.487,69 zł w przypadku domu mieszkalnego (szkoda 49.731 zł minus wypłacona kwota odszkodowania przed wyrokiem 44.243,31 zł),

- do kwoty 1.303,60 zł w przypadku garażu (suma ubezpieczenia 10.000 zł minus wypłacona kwota odszkodowania przed wyrokiem 8.696,40 zł),

- do kwoty 6.314,45 zł w przypadku stodoły (szkoda 11.951 zł minus wypłacona kwota odszkodowania przed wyrokiem 5.636,55 zł), co daje łącznie kwotę 13.105,74 zł.

Dlatego też Sąd Apelacyjny orzekł jak w pkt. 1.1 i pkt. II wyroku na podstawie art. 386 § 1 kpc i art. 385 kpc .

Powódka była zwolniona od opłaty sądowej od pozwu i dlatego też w pkt. I. 2 wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu kwotę 656 zł tytułem opłaty od uwzględnionego roszczenia - art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych .

Z uwagi na charakter sprawy Sąd Apelacyjny uznał za celowe na podstawie art. 113 ust. 4 w związku z art. 113 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych odstąpić od obciążania powódki z uwzględnionego roszczenia , opłatą sądową od oddalonego roszczenia - pkt. I. 3 wyroku .

Ponieważ ostatecznie powództwo zostało uwzględnione tylko w części Sąd Apelacyjny o kosztach procesu przed Sądem I instancji orzekł jak w pkt. I. 4 wyroku na podstawie art. 100 kpc .

Ponieważ apelacja pozwanego została częściowo uwzględniona a częściowo oddalona , koszty postępowania apelacyjnego Sąd wzajemnie między stronami zniósł na podstawie art. 108 § 1 kpc w związku z art. 100 kpc. .